

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Ing. B. P.**, zastoupený JUDr. Jindřichem Finkem, advokátem se sídlem Moravské náměstí 754/13, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, 602 00 Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutím Finančního ředitelství v Brně ze dne 24. 5. 2011, č. j. 5646/11-1100-709857, č. j. 5647/11-1100-709857 a č. j. 5648/11-1100-709857, o námitce podjatosti soudkyň Krajského soudu v Brně JUDr. Zuzany Bystřické a JUDr. Evy Lukotkové,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Zuzana Bystřická a JUDr. Eva Lukotková **n e j s o u v y l o u č e n y** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 Af 97/2011.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou dne 26. 7. 2011 u Krajského soudu v Brně proti v záhlaví uvedeným rozhodnutím Finančního ředitelství v Brně se žalobce domáhá zrušení citovaných rozhodnutí.

[2] Poté, co byl žalobce přípisem krajského soudu ze dne 8. 4. 2013, č. j. 29 Af 97/2011 - 56, seznámen se složením senátu, který bude v dané věci rozhodovat, namítl dne 16. 4. 2013 podjatost soudkyň Krajského soudu v Brně JUDr. Zuzany Bystřické a JUDr. Evy Lukotkové. K osobě soudkyně JUDr. Bystřické uvedl, že v jiné jeho věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 37 C 94/98 způsobila JUDr. Bystřická svým klientelistickým a nikoli nestranným přístupem procesně chybné zbytečné a protistraně sloužící průtahy. Porušení procesních pravidel v předmětném řízení žalobce JUDr. Bystřické ostře vytknul podáním u Městského soudu v Brně dne 18. 12. 2001 a opětovně jí svůj názor připomenul při náhodném setkání u Krajského soudu v Brně. S ohledem na dosavadní délku předmětného řízení podal žalobce rovněž stížnost na průtahy v řízení a požádal, aby příslušný senát již neprojednával další žaloby týkající se žalobce. S ohledem na uvedené peripetie je žalobce přesvědčen, že JUDr. Bystřická je vůči jeho osobě zaujatá, proto je nutno vyslovit závěr o její podjatosti.

[3] Dále žalobce poznamenal, že obdobně negativní zkušenosti získal i se soudkyní JUDr. Lukotkovou, které ostře vytknul její laxní postup v řízení vedeném u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 57 Ca 77/2007 (dříve evidovaném pod sp. zn. 57 Ca 40/2005). Oba rozsudky ve zmíněné věci byly Nejvyšším správním soudem zrušeny a žalobce byl nucen stěžovat si důvodně na průtahy v následném řízení. S ohledem na výše uvedené má žalobce za to, že i JUDr. Lukotková je vůči jeho osobě zaujatá, a tudíž podjatá.

[4] Soudkyně JUDr. Bystřická k námitce podjatosti vznesené žalobcem podala dne 25. 4. 2013 vyjádření (na č. l. 69), v němž uvedla, že k projednávané věci i k žalovanému chová postoj absolutně neutrální a nejsou jí známy žádné okolnosti, jež by mohly vzbuzovat pochybnosti o její nestrannosti a nezávislosti při rozhodování; podjatou se být necítí. Dále uvedla, že v minulosti byla soudkyní Městského soudu v Brně, kde jí byl přidělen senát 37 C. Projednávala žalobu žalobce o zrušení spoluvlastnictví nemovitosti. Na podrobnosti dané věci si již nepamatuje. Nevzpomíná si ani na stížnost žalobce proti jejímu procesnímu postupu v uvedené věci. Od 1. 10. 2007 byla přeložena na Krajský soud v Brně. Více než před dvěma lety na chodbě krajského soudu potkala žalobce, který ji oslovil a vytýkal jí, že může za jeho čtená a dlouhá soudní řízení; jeho projevem se necítila dotčena.

[5] JUDr. Lukotková se k námitce podjatosti vyjádřila dne 24. 4. 2013 (založeno na č. l. 68). Prohlásila, že byť v dřívějších letech opakovaně rozhodovala v jiné věci žalobce (ve věci stavebního přestupku, kterého se měl žalobce dopustit), nemá žádný poměr k věci vedené pod sp. zn. 29 Af 97/2011 ani k žalobci a není osobně zainteresovaná na výsledku řízení. Domnívá se proto, že nejsou dány žádné důvody zakládající pochybnost o její nepodjatosti.

[6] Následně byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti podle § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“).

[7] Podle prvního odstavce ustanovení § 8 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[8] Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy).

[9] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je

pokračování

věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, dostupné na www.nssoud.cz).

[10] Žalobce námitku podjatosti soudkyň JUDr. Bystřické a JUDr. Lukotkové založil na skutečnosti, že v jiných řízeních týkajících se žalobce, jmenované soudkyně postupovaly dle názoru žalobce nesprávným způsobem. Z toho důvodu žalobce usuzuje, že jmenované soudkyně k němu mají negativní vztah.

[11] Nestrannost soudce se zkoumá jednak ze subjektivního a jednak z objektivního hlediska. Subjektivní kritérium vypovídá o osobním přesvědčení soudce v daném případě, objektivní naproti tomu svědčí o tom, že soudce skýtá dostatečné záruky vylučující jakékoliv legitimní pochybnosti v tomto ohledu. V dané věci bylo subjektivní stanovisko žalobce skutečně podnětem k tomu, aby se Nejvyšší správní soud podjatostí soudkyň JUDr. Bystřické a JUDr. Lukotkové zabýval. Subjektivní náhled uvedených soudkyň, jak vyplývá z jejich vyjádření, svědčí o tom, že se za podjaté v souzené věci nepovažují.

[12] Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti v této věci klíčový význam ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., věta třetí, podle níž *důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*. Uvedená námitka žalobce nemůže být shledána důvodnou, neboť okolnosti spočívající v postupu a rozhodování soudkyně JUDr. Bystřické ve věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 37 C 94/98, resp. soudkyně JUDr. Lukotkové ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 57 Ca 77/2007 (resp. 57 Ca 40/2005) nemohou být důvodem pro jejich vyloučení. Jak Nejvyšší správní soud poznamenal v usnesení ze dne 22. 7. 2009, č. j. Nao 48/2009 - 162, dostupném na www.nssoud.cz, „*dřívejší rozhodování soudců, které se autoritativně vyslovilo k právům a povinnostem žalobkyně, nezpůsobuje jejich podjatost, jakkoli mohlo být pro žalobkyni nepříznivé. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost, a nesouhlas žalobkyně s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), event. ústavní stížnost, nikoli námitka podjatosti*“.

[13] Nejvyšší správní soud dále zkoumal poměr jmenovaných soudkyň k projednávané věci. Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům - kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů - mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

[14] V projednávané věci však žádný z těchto důvodů ze spisového materiálu nebyl zjištěn. Nelze dovodit, že by soudkyně JUDr. Bystřická nebo JUDr. Lukotková jakýmkoliv způsobem žalobce znevýhodňovaly z důvodu, že proti jejich postupu v jiných řízeních podával stížnost na průtahy řízení či jiné podněty. Stejně tak nelze poměr věci dovozovat ani ze skutečnosti, že žalobce při osobním setkání před více než dvěma lety své

výhrady JUDr. Bystřické vůči jejímu postupu v jiných věcech sdělil. Ani samy soudkyně si nejsou vědomy přímého poměru k věci nebo k účastníkovi, jak vyplývá z jejich vyjádření k námitce podjatosti. Jmenované soudkyně uvádí, že k projednávání věci ani k účastníkům nemají žádný osobní vztah a nejsou jim známy žádné okolnosti, které by je z projednávání a rozhodnutí věci vylučovaly. Rovněž se nepodílely na projednávání nebo rozhodování věci u žalovaného správního orgánu ani v předchozím soudním řízení.

[15] Vzhledem k tomu, že uvedené skutečnosti nemohou být ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. důvodem pro vyloučení soudce, a jiné skutečnosti žalobce netvrdí, rozhodl Nejvyšší správní soud, že soudkyně JUDr. Zuzana Bystřická ani JUDr. Eva Lukotková nejsou vyloučeny z projednávání a rozhodování této věci.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. června 2013

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně

senátu